

**ΣΩΜΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ**

**ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ
ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ**

ΙΟΥΝΙΟΣ 2025

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ

A. ΣΚΟΠΟΣ

Το Σχέδιο αυτό αποτελεί το πλαίσιο που θα καθορίζει τις ενέργειες και τις διαδικασίες που απαιτούνται για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών στους χώρους της κατασκήνωσης.

Οι περιπτώσεις των εκτάκτων περιστατικών θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες των αρμόδιων φορέων όπως: Αστυνομία, Πυροσβεστική, Δασική Υπηρεσία και των τοπικών αρχών.

Εάν δοθεί σχετική οδηγία από τις αρμόδιες αρχές για εκκένωση του χώρου τότε εφαρμόζονται όλες οι οδηγίες του Σχεδίου αυτού που αφορούν την εκκένωση.

B. ΕΥΘΥΝΗ – ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Την ευθύνη για την υλοποίηση του Σχεδίου φέρει ο εκάστοτε Αρχηγός της Κατασκήνωσης ο οποίος παραλαμβάνει ή/και επεξεργάζεται το Σχέδιο πριν την έναρξη της κατασκήνωσης.

Διαδικασία

Πρέπει να υπάρχει συμπληρωμένο ειδικό έντυπο πριν την έναρξη της κατασκήνωσης με τα καθήκοντα των Ενήλικων Στελεχών – Βαθμοφόρων που πλαισιώνουν τους κατασκηνωτές:

Αρχηγός Κατασκήνωσης, Υπεύθυνοι Χώρων Συγκέντρωσης, Ομάδα Α΄ Βοηθειών, Ομάδες Πυρόσβεσης κλπ.

Το έντυπο αυτό αναρτάται στους Πίνακες Ανακοινώσεων που βρίσκονται τοποθετημένοι σε κοινόχρηστα σημεία του κατασκηνωτικού κέντρου.

Ο εκάστοτε Αρχηγός Κατασκήνωσης, διασφαλίζει ότι όλοι οι έχοντες καθήκοντα με βάση το Σχέδιο αυτό, έχουν ενημερωθεί πριν ή/και κατά την άφιξη τους στο Κ.Κ.

Η ενημέρωση αυτή προϋποθέτει συνάντηση μικρής διάρκειας για ενημέρωση στο Σχέδιο και επιτόπου περιοδεία στο Κ.Κ., για αναγνώριση των σημείων που αναφέρονται στο Σχέδιο.

Έγγραφα τεκμηρίωσης του σχεδίου δράσης

- Πίνακας τηλεφώνων έκτακτης ανάγκης
- Έντυπο γνωστοποίησης ατυχήματος
- Βιβλίο συμβάντων

Γ. ΠΥΡΚΑΓΙΑ

Η ακόλουθη διαδικασία αφορά περιπτώσεις περιορισμένης έκτασης πυρκαγιάς, εντός του Κ.Κ., που υπό προϋποθέσεις είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί με ενέργειες των κατασκηνωτών.

Κατά την έναρξη της χρήσης του Κ.Κ., θα πρέπει να γίνεται έλεγχος από τον Αρχηγό Κατασκήνωσης, ότι όλοι οι πυροσβεστήρες είναι στη θέση τους και ότι αυτοί δεν έχουν υποστεί κάποια φθορά και είναι κατάλληλα ελεγμένοι/συντηρημένοι. Τυχόν παρατηρήσεις του πρέπει να τις αναφέρει στο Βιβλίο Συμβάντων.

Με κανένα τρόπο, οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση γενικευμένης και μεγάλης έκτασης πυρκαγιάς, γιατί στην περίπτωση αυτή πρέπει να ακολουθείται απαραίτητα η διαδικασία εκκένωσης του χώρου.

Γ.1 Αξιολόγηση και εκτίμηση μεγέθους του περιστατικού

Ο Αρχηγός Κατασκήνωσης εκτιμά το μέγεθος και την έκταση της πυρκαγιάς και αφού λάβει υπόψη του τα ακόλουθα, αποφασίζει για τις ενδεικνυόμενες ενέργειες:

- Την έκταση και το ρυθμό εξάπλωσης της φωτιάς
- Το ύψος της φλόγας και το μήκος του μετώπου
- Τη φορά και την ένταση των ανέμων
- Τον συγκεκριμένο χώρο που φλέγεται (δένδρα, χόρτα, κτίριο κλπ.)
- Την εγγύτητα του χώρου στο πλησιέστερο σημείο πυρόσβεσης
- Τυχόν εύφλεκτα υλικά που βρίσκονται στο χώρο

Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση που θα πάρει, θα πρέπει να είναι άμεση και μία εκ των δύο:

- **Άμεση εκκένωση του Κ.Κ.**
- **Πυρόσβεση και καταστολή της φωτιάς με τα μέσα που υπάρχουν ή/και με τη βοήθεια της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.**

Γ.2 Σήμανση Συναγερμού

Η σήμανση συναγερμού γίνεται με ηλεκτρικά ή χειροκίνητα μέσα σύμφωνα με την ενημέρωση που έχει γίνει στους κατασκηνωτές με την άφιξη τους στο κέντρο

Γ.3 Διακοπή ρεύματος

Η διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος γίνεται για προληπτικούς λόγους για την μη εξάπλωση της πυρκαγιάς από τον Αρχηγό της Κατασκήνωσης εκτός από τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Αν η πυρκαγιά είναι σε συνθήκες χαμηλής ορατότητας ή/και κατά τη νύκτα.
- Αν η εστία της πυρκαγιάς είναι κοντά στον πίνακα ή προκλήθηκε από τον ηλεκτρικό πίνακα.

Γ.4 Πυρόσβεση

Κατά την άφιξη των κατασκηνωτών στον χώρο ο Αρχηγός κατασκήνωσης καθορίζει τα άτομα της ομάδας πυρόσβεσης και καταγράφονται στον πίνακα **Γ.4.1**

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ.4.1 Ομάδα Πυρόσβεσης

Ονοματεπώνυμο	Τηλέφωνο Επικοινωνίας

Γ.4.2 Οδηγίες Ομάδας Πυρόσβεσης

- Σε περίπτωση πυρκαγιάς της οποίας είναι εκ πρώτης όψεως δυνατή η κατάσβεσή της, τα εκπαιδευμένα ενήλικα άτομα, προβαίνουν σε προσπάθεια πυρόσβεσης με τη χρήση πυροσβεστήρων χειρός ή των τυλικτήρων νερού εκεί που υπάρχουν ή ακόμη και με λάστιχα νερού εκεί που είναι διαθέσιμα.
- Κατά την κατάσβεση θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα άτομα αυτά έχουν τουλάχιστον μια ασφαλή έξοδο διαφυγής.
- Σε περίπτωση που παρατηρείται αναζωπύρωση της φωτιάς, παρά την προσπάθεια κατάσβεσης, τότε ο χώρος εγκαταλείπεται άμεσα.
- Στην περίπτωση πυρκαγιάς εντός του **χώρου αποθήκευσης ή χρήσης υγραερίου**, επισημαίνεται η σοβαρότητα μιας τέτοιας διαρροής και ακολουθείται η **διαδικασία εκκένωσης** του Κ.Κ.
- Αν η πυρκαγιά προκλήθηκε από **καύση στερεών**, διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν άλλα εύφλεκτα υλικά κοντά στην εστία της φωτιάς.
- Αν η πυρκαγιά προκλήθηκε από έκρηξη **εύφλεκτης ύλης**, θα πρέπει να γίνει προσπάθεια περιορισμού της ροής της ύλης αυτής προς την εστία της φωτιάς
- **Ανεξάρτητα από την έκταση της φωτιάς, η διαδικασία συγκέντρωσης και η διαδικασία εκκένωσης των επηρεαζόμενων ατόμων ενεργοποιείται άμεσα.**
- Το φαινόμενο της φωτιάς είναι πολύ απρόβλεπτο και αλλάζει με τη φορά του ανέμου. Κατά την προσπάθεια πυρόσβεσης προσέχουμε ο άνεμος να φυσάει στην πλάτη μας.
- Η φωτιά εξαπλώνεται ραγδαία και πολλές φορές μας κλείνει τους δρόμους διαφυγής και για το λόγο αυτό, πρέπει πάντα να παρακολουθούμε την πορεία της και να έχουμε πάντοτε υπαλλακτική ασφαλισμένη διαφυγή.
- Πάντα να βρισκόμαστε σε μικρές ομάδες ώστε να μας δει κάποιος, στην περίπτωση που χάσουμε τις αισθήσεις μας.
- **Δεν είμαστε επαγγελματίες και δεν προβαίνουμε σε εξειδικευμένες τεχνικές κατάσβεσης έστω και αν έχουμε σχετικές γνώσεις.**
- Στην περίπτωση που υπάρχει εγκλωβισμένος, καλείται Άμεση Βοήθεια σύμφωνα με τον Πίνακα τηλεφώνων έκτακτης ανάγκης.
- Ταυτόχρονα με την προσπάθεια πυρόσβεσης ενεργοποιείται η διαδικασία συγκέντρωσης στους προκαθορισμένους χώρους.

- Να ειδοποιείται πάντοτε η Πυροσβεστική Υπηρεσία και πάντοτε να έχουμε υπόψη μας την διαδικασία εκκένωσης του Κ.Κ. Να έχουμε πάντοτε υπόψη μας δυο διαφορετικές πορείες διαφυγής οι οποίες να είναι καλά γνωστές στον εκάστοτε Αρχηγό Κατασκήνωσης. Τουλάχιστο ο Αρχηγός κάθε κατασκήνωσης να γνωρίζει πολύ καλά τις δυο πορείες διαφυγής.
- Με την λήξη του περιστατικού και την κατάσβεση της φωτιάς και γενικά σε όλες τις περιπτώσεις, αριθμός στελεχών παραμένει στον ενδεδειγμένο χώρο Συγκέντρωσης, για επιτήρηση των κατασκηνωτών, αλλά και πλησίον της εστίας της φωτιάς, προς αποφυγή αναζωπύρωσης.

Γ.4.3 Κατάσβεση πυρκαγιάς από την Πυροσβεστική Υπηρεσία

- Στην περίπτωση πυρκαγιάς όπου ήδη κλήθηκε η Πυροσβεστική Υπηρεσία διασφαλίζεται ότι το όχημα πυρόσβεσης θα έχει απρόσκοπτη πρόσβαση στον χώρο της πυρκαγιάς.
- Με την άφιξη του οχήματος όλοι ακολουθούν τις οδηγίες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
- **Μετά την λήξη του περιστατικού και μόνο με οδηγίες του υπεύθυνου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, σε συνεργασία με τον Αρχηγό Κατασκήνωσης, επιτρέπεται η επιστροφή στο Κ.Κ.**

Γ.4.4 Αξιολόγηση μετά την Πυρκαγιά

- Μετά την κατάσβεση της πυρκαγιάς, η κατάσταση του Κ.Κ. θα πρέπει να αξιολογηθεί από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, το Δασονομείο, την Αστυνομία σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές της περιοχής και με παρουσία του Αρχηγού Κατασκήνωσης ή άλλων αρμόδιων ατόμων.
- Αν κριθεί ότι οι χώροι είναι απαλλαγμένοι από κινδύνους και τυχόν αναζωπυρώσεις, οι χώροι του Κ.Κ. αξιολογούνται για την καταλληλότητά τους για περαιτέρω χρήση μετά το συμβάν, με τα ακόλουθα κριτήρια:
 - Αν υπάρχουν δυσάρεστες ή τοξικές κατάλοιπες οσμές
 - Αν έχει αλλάξει η λειτουργικότητα ή αν έχει επαυξηθεί η επικινδυνότητα του χώρου
 - Αν η γενικότερη αισθητική του χώρου επιβαρύνεται δραματικά

Δ. ΕΚΚΕΝΩΣΗ

Ο Αρχηγός της Κατασκήνωσης με την άφιξη των προσκόπων στον κατασκηνωτικό χώρο θα πρέπει να ορίσει ονομαστικά στον πιο κάτω Πίνακα **Δ.2** τα ονόματα των Υπευθύνων Εκκένωσης και να τους ενημερώσει σχετικά με το περιεχόμενο του Σχεδίου Δράσης καθώς και για τις πορείες Διαφυγής και τα Σημεία Συγκέντρωσης, όπως αυτά καθορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α του Σχεδίου.

Δ.1. Οδηγίες Ομάδας Εκκένωσης:

- Η Ομάδα Εκκένωσης αποτελείται από όλους τους Βαθμοφόρους της κατασκήνωσης οι οποίοι έχουν την ευθύνη να συνοδεύουν συγκεκριμένη εξάδα/ενωμοτία/όμιλο παιδιών κατά την εκκένωση του χώρου.
- Ο κυριότερος άξονας όλων των ενεργειών είναι πρωτίστως η διαφύλαξη της ασφάλειας και υγείας των κατασκηνωτών
- Η λήψη απόφασης για εκκένωση του χώρου δυνατόν να παρθεί άμεσα .
- Η σήμανση συναγερμού γίνεται με ηλεκτρικά ή χειροκίνητα μέσα.
- Με την ήχηση του συναγερμού οι κατασκηνωτές θα πρέπει μεταβαίνουν στους καθορισμένους χώρους συγκέντρωσης που βρίσκονται σε ξέφωτες περιοχές του Κ.Κ. (**Σχέδιο Διάταξης του Χώρου**).
- Αν υπάρχουν τραυματίες με σοβαρά εγκαύματα, ο Αρχηγός Κατασκήνωσης καλεί αμέσως ασθενοφόρο
- Αν οι τραυματίες έχουν εγκαύματα περιορισμένου βαθμού, η μετάβαση στο νοσηλευτικό κέντρο (βλέπε σχετικό πίνακα με τηλέφωνα ανάγκης) δυνατόν να γίνει και με τα ιδιωτικά οχήματα.
- Σε περίπτωση που θα αποφασιστεί **Προσωρινή** απομάκρυνση των κατασκηνωτών ο Αρχηγός της κατασκήνωσης καλεί μεταφορικά μέσα.
- Ο χώρος **Προσωρινής** μεταφοράς των κατασκηνωτών αποφασίζεται ύστερα από αξιολόγηση των δεδομένων και λαμβάνοντας υπόψη τους πιο κάτω παράγοντες:
 - Η απόσταση μεταξύ του σημείου προσωρινής μεταφοράς και του Κ.Κ. θα πρέπει να είναι σχετικά μικρή έτσι ώστε η εκκένωση, στην περίπτωση που γίνει με ιδιωτικά μέσα, να πάρει τον λιγότερο χρόνο.
 - Η εκκένωση θα πρέπει να γίνει σε μέρος που δεν έχει επηρεαστεί, αλλά ούτε και αναμένεται να επηρεαστεί από το συμβάν που προκάλεσε την εκκένωση.
- Ο Αρχηγός της Κατασκήνωσης καθορίζει εκ των προτέρων τις πορείες διαφυγής για την **Προσωρινή** εκκένωση αλλά σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να εκτιμηθούν εκ νέου οι παράγοντες την ώρα της απόφασης.
- Κατά τη μετάβαση στο χώρο συγκέντρωσης, διαπιστώνεται ο αριθμός των κατασκηνωτών, του προσωπικού και των επισκεπτών που ενδεχομένως υπήρχαν στο Κ.Κ. πριν την εκδήλωση του φαινομένου.
- Αν υπάρχουν απόντες, γίνονται προσπάθειες εντοπισμού τους και εφόσον κάποιοι αγνοούνται, αναφέρονται στον Υπεύθυνο της Πυροσβεστικής μόλις αυτή φθάσει.
- Κατά την αναφορά και εφόσον είναι εφικτό, αναφέρονται και οι χώροι που είτε κάποιος είδε τους απόντες πριν το περιστατικό, είτε είναι δυνατό να βρίσκονται με βάση το πρόγραμμα.
- Απομάκρυνση των κατασκηνωτών από το χώρο προς ασφαλές σημείο **ΕΚΤΟΣ** του Κ.Κ. ή της περιοχής γίνεται και μετά από σχετική εντολή των αρμόδιων κρατικών αρχών.
- Στην περίπτωση εκκένωσης ο Αρχηγός Κατασκήνωσης αποφασίζει ποια πορεία θα ακολουθήσει σύμφωνα με τα δεδομένα εκείνης της στιγμής.
- Αρχηγός Κατασκήνωσης βεβαιώνεται ότι ο χώρος εκκενώθηκε πλήρως και ότι ο χώρος ασφαλίστηκε.
- Με την εγκατάλειψη του χώρου ειδοποιούνται οι αρμόδιες αστυνομικές και τοπικές αρχές

Δ.2. Κατάλογος ατόμων Ομάδας Εκκένωσης και Χώρων Συγκέντρωσης

Ονοματεπώνυμο	Τηλέφωνο επικοινωνίας

Ε. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ

Όλα τα ατυχήματα ανεξαρτήτως σοβαρότητας, όπως και τα επικίνδυνα συμβάντα, καταγράφονται με ευθύνη του Αρχηγού Κατασκήνωσης, σε έκθεση του με σκοπό την αξιολόγηση τους για τη λήψη διορθωτικών μέτρων στο μέλλον.

Ε.1. Διαπίστωση του Ατυχήματος – Πρώτες Βοήθειες.

- Εκπαιδευμένο άτομο στις πρώτες βοήθειες προσφέρει τις αναγκαίες πρώτες βοήθειες στον τραυματία και αναλαμβάνει τη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα.
- Αν υπάρχει υπόνοια κατάγματος σπονδυλικής στήλης, ο τραυματίας δεν μετακινείται αλλά δίδονται σε αυτόν κατάλληλα μέτρα περίθαλψης.
- Αν υπάρχει ανακοπή καρδίας ή διακοπή αναπνοής ενεργείται η κατάλληλη διαδικασία ανάνηψης (μαλάξεις – τεχνητή αναπνοή).
- Τα άτομα/ Α Βοηθοί αναγράφονται στον πιο κάτω Πίνακα:

Ε.1.1 Πίνακας Πρώτων Βοηθών

Ονοματεπώνυμο	Τηλέφωνο επικοινωνίας

Ε.2. Κλήση Άμεσης Βοήθειας – Ενημέρωση Αρχών

Ταυτόχρονα με την παροχή των Α΄ Βοηθειών, καλείται άμεση βοήθεια με βάση τον Πίνακα τηλεφώνων έκτακτης ανάγκης που ακολουθεί. Το πρόσωπο που καλεί βοήθεια αναφέρει:

- Το όνομα του, τον αριθμό του κινητού του τηλεφώνου,
- Το χώρο από όπου καλεί.
- Τον αριθμό των τραυματιών, την έκταση των τραυμάτων και τις συνθήκες τραυματισμού.
- Την παρούσα κατάσταση του τραυματία ή των τραυματιών.

Ε.2.1 Πίνακας Τηλεφώνων έκτακτης ανάγκης

Υπεύθυνη Αρχή	Τηλέφωνο επικοινωνίας

Σε περίπτωση σοβαρού ή θανατηφόρου ατυχήματος, ανεξαρτήτως πιο είναι το θύμα, ενημερώνεται ΑΜΕΣΑ η αστυνομία. Σε καμιά περίπτωση δεν μετακινούνται αντικείμενα ή στοιχεία από το χώρο του ατυχήματος.

Ε.3. Μεταφορά τραυματία στις Α. Βοήθειες

- Αν ο τραυματισμός είναι ελαφρός, ο τραυματίας μεταφέρεται στο Νοσοκομείο έστω και με ιδιωτικό όχημα
- Μαζί με τον τραυματία, εκτός του οδηγού, επιβαίνει στο όχημα μεταφοράς Βαθμοφόρος καθήμενος στο πίσω κάθισμα μαζί με τον τραυματία.
- Ο οδηγός και το Ενήλικο Στέλεχος μεταφέρουν τον τραυματία στο Τμήμα Α΄ Βοηθειών της περιοχής (βλέπε Πίνακα τηλεφώνων έκτακτης ανάγκης). Κατά τη διάρκεια της περίθαλψης του τραυματία, το Ενήλικο Στέλεχος - συνοδός αναφέρει, στον λειτουργό του τμήματος Α΄ Βοηθειών, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα.

E.4. Μεταφορά τραυματία με ασθενοφόρο

- Ο τραυματίας δεν μετακινείται από το χώρο αν δεν είναι απαραίτητο για την ασφάλεια του ή αν υπάρχει υπόνοια για βλάβη στην σπονδυλική στήλη.
- Αν είναι απαραίτητο να μετακινηθεί, μεταφέρεται με φορείο σε χώρο δροσερό, ασφαλές και τοποθετείται σε κατάλληλη θέση μέχρι να φθάσει το ασθενοφόρο.
- Κατά την άφιξη του ασθενοφόρου, Ενήλικο Στέλεχος αναλαμβάνει να οδηγήσει τους τραυματιοφορείς, από την πιο σύντομη πρόσβαση προς τον τραυματία. Ένας Βαθμοφόρος ακολουθεί το ασθενοφόρο στο νοσοκομείο.

E.5. Ενέργειες μετά το ατύχημα

- Σε κάθε περίπτωση ο Αρχηγός Κατασκήνωσης συμπληρώνει έκθεση ατυχήματος, όπου αναφέρει τα ακόλουθα:
- Τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα
- Τα άτομα που έχουν εμπλακεί και την έκταση των τραυματισμών
- Τις ενέργειες που έγιναν σε σχέση με το ατύχημα
- Τα διορθωτικά μέτρα (αν υπάρχουν) που λήφθηκαν
- Η έκθεση μαζί με την Ιατρική Αναφορά, αποστέλλονται στον Γενικό Έφορο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

(Χωροταξικό Σχέδιο Κατασκήνωσης το οποίο περιλαμβάνει τα Σημεία Συγκέντρωσης και τις εξόδους διαφυγής).